

WWF Finland och Skogsbrukets utvecklingscentral Tapio
Projektet Skötsel av trädbevuxna vårdbiotoper genom naturbete

Kriterierna för produktion av naturbeteskött i Finland

3.6.2013

Skogsbetesprojektet, det vill säga "Skötsel av trädbevuxna vårdbiotoper genom naturbete" är ett projekt som stöds av METSO-programmet. WWF Finland och Skogsbrukets utvecklingscentral Tapio ansvarar för förverkligandet av projektet. Som en del av skogsbetesprojektet har WWF tillsammans med djurproducenterna utarbetat kriterierna för produktionen av naturbeteskött i Finland. Med naturbeteskött avses kött som fås från djur som under en del av året betar fritt på naturbeten, som nötkreatur och får. Grunden för kriterierna i Finland utgörs av kriterierna för produktion av naturbeteskött i Sverige, men kriterierna i Finland avviker från det svenska systemet till den del att man i Finland även har utarbetat kriterier för fårskötsel.

Arbetsgruppen som hade som uppgift att utarbeta kriterierna för naturbeteskött inom skogsbetesprojektet grundades hösten 2012. I november 2012 ordnades ett seminarium för intressegrupperna där man presenterade de preliminära kriterierna och insamlade respons för vidareutveckling av dessa. I mars 2013 skickades de reviderade kriterierna ut för en öppen kommentarrunda. De inlämnade kommentarerna behandlades i april och arbetsgruppen avslutade sitt arbete i maj 2013.

Vid utarbetandet av kriterierna har den centrala principen varit att i så stor omfattning som möjligt utnyttja redan gällande bestämmelser och anvisningar, bland annat jordbrukets miljöprogram. Beredningen av jordbrukets nya programperiod är ännu på hälft och arbetsgruppen har utarbetat kriterierna genom att anpassa dem enligt programmets aktuella beredningssituation. De miniminivåer som lagar, förordningar och andra bestämmelser för med sig har inte skrivits in i de egentliga kriterierna, men detta kommer att göras i det skedet man börjar informera konsumenterna om dem.

Arbetsgruppens medlemmar:

- Finlands Fårförening, Janne Jokela
- Pihvikarjaliitto (förbundet för biffkouppfödare), Fredrik von Limburg Stirum
- Pihvikarjaliitto (Förbundet för biffkouppfödare), Antti Toivonen
- Rådgivare inom skogsbetesprojektet: Jukka Tobiasson (producent på fårsidan)
- Rådgivare inom skogsbetesprojektet: Jari Ukkonen (producent på nötdjursidan)
- WWF Finland: Panu Kunttu
- WWF Finland: Petteri Tolvanen

- WWF Finland: Elina Erkkilä

Kriterierna för produktion av naturbeteskött i Finland

1. Det allmänna miljösystemet

- En gård, där djuren ingår i produktionen av naturbeteskött, omfattas av jordbrukets miljöstödd (den nya programperioden: miljösystemet) eller uppfyller kraven för miljöstödd på annat sätt.

2. Spårbarhet och kännetecken

- På produkten anges gårdens namn och kontaktuppgifter (t.ex. adress eller webbplats).
- På produkten finns produktnamn och/eller logotyp [detta ersätts med naturbeteskött eller annan benämning när namnfrågan har avgjorts].
- Endast en produkt där allt kött utgörs av naturbeteskött får säljas som naturbeteskött.
- På gården förs en betesdagbok för att beskriva på vilket bete varje djur har varit.

3. GMO och avel

- GMO-utsäde, planteringsmaterial eller foder får inte användas.
- På gården får inte finnas Belgisk blå-boskap eller korsningar med den.
- Aveln ska utföras så att man prioriterar djurens hälsa och minimerar komplikationer i samband med kalvning eller lamning.

4. Djurens välbefinnande

- Produktionen uppfyller baskraven för stöd för djurens välbefinnande (om sådana har fastställts) eller villkoren för ekologisk husdjursproduktion.
- Vid vinteruppfödning används produktionsanläggning med ströbädd, lösdrift med liggbås eller uppfödning utomhus med raser som lämpar sig för detta så att uppfödningen inte medför olägenheter för miljön. Stallar med spaltgolv är inte tillåtna.
- Djuret föds upp så att det inte är bundet, förutom då detta krävs för att kunna utföra åtgärder.
- Djuren ges sakenlig smärtlindring och kastrering utförs av veterinär.

5. Foder och utfodring

- Fodrets och råvarornas ursprung ska antecknas och sparas minst tre år.
- Minst 70 % av fodrets torrs substans utanför betesperioden ska vara grovfoder. Med grovfoder avses ensilage, hö, halm, grönfoder, majs- och spannmålsensilage, betmassa (inte rotfrukter och potatis).
- På årsnivå är 100 % av fodret inhemskt eller ekologiskt, dock inte soja.

6. Naturbeten

- Vid produktion av naturbeteskött ska över hälften av betena vara naturbeten.
- Djuren ska beta på naturbeten under minst hälften av betesperioden. I Finland finns tre olika längder för betesperiod enligt stödområden (A- och B-område 4 månader, C1 och C2 3 månader och C2P, C3 och C4 2 månader).
- Djuret ska beta på naturbeten under alla betesperioder från det att det har fötts. Undantaget utgörs av tjurar som måste beta på naturbeten under minst den första betesperioden. Därefter kan tjurarna hållas i stallar under tiden för högst en betesperiod, dock så att de har möjlighet att röra på sig enligt kraven för ekologisk uppfödning.
- Högst hälften av gårdens naturbetesareal får utgöras av åkermark (gårdsstödsegenskap A, t.ex. skyddszoner och åkrar som inte har gödslats på över fem år).
- Åkrar som har röjts efter år 2004 kan inte räknas som naturbeten.
- Jordbearbetning, förutom sådan som främjar naturens mångfald (t.ex. avlägsnande av mossor med ogräsharv) är förbjudet på naturbeten.
- Med naturbeten avses här följande områden:

Vårdbiotoper enligt jordbrukets kommande miljösystem:

- Ängar och torrängar
- Strandäng
- Löväng
- Skogshage
- Skogsbete
- Hed

Övriga områden som i dessa kriterier anses som naturbeten:

- Natura-område eller annat naturskyddsområde (annat än åker då betesgången inte orsakar skador på området)

- Skogsdunge på en åker
  - Kantzon på en åker
  - Fornlämningsobjekt (då betesgången inte orsakar skada på objektet)
  - Livsmiljön för en utrotningshotad art i enlighet med ELY-centralens avgränsningsbeslut då betesgången inte orsakar skada
  - Avtalsskiften för skyddszon och åkrar som inte har gödslats på över 5 år (se ovan, högst hälften av naturbetesarealen får utgöras av dessa)
  - Utanför åkrarna befintliga stränder till våtmarker och vattendrag, vass- och sävområden m.m.
  - Skogar
  - Områden som omfattas av specialstödsavtal för naturens och landskapets mångfald samt övriga områden som den lokala ELY-centralen bedömer som lämpliga för naturbeten
-
- Betetrycket på naturbeten bör vara lagom. Med detta avses ett sådant antal djur på området som under betesperioden tydligt främjar naturens mångfald men som dock producerar tillräckligt med näring åt djuren¹.
  - Naturbeten gödglas inte. Detta gäller även för skyddszoner på åkermark som ingår i naturbetesarealen och för åkrar som inte har gödslats på över 5 år.
  - På naturbeten får man inte använda kemiska växtskyddsmedel.
  - Tilläggsfoder får inte föras till naturbeten. Undantaget utgörs av tilläggsfoder för kalvar från och med den 1 augusti samt foder som lockbete i samband med att djuren ska flyttas. Mineralfoder är tillåtet.
  - Naturbeten måste avskiljas med stängsel från de områden som gödglas.
  - Betesgång på naturbeten som gränsar till vattendrag får inte orsaka betydande skada vad gäller vattenskydd.

Mer information:

Jukka Tobiasson, jukka.tobiasson@parnet.fi, tel. 0400 127 686

---

¹ På grund av objektens och situationernas mångfald har man inte kunnat fastställa några gränsvärden, utan bedömningen av lagom belastning av betesmarken samt korrigerande åtgärder ligger på producentens ansvar.